ਚੰਦਨਾ ਦਾਸ (ਮਲਕਰ)

ਬਨਾਮ

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(2007 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2858 ਆਦਿ)

25 ਸਤੰਬਰ, 2019

[ਆਰ. ਐੱਫ. ਨਰੀਮਨ, ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ:

ਨਿਯੁਕਤੀ - ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ - ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ - ਸਕੂਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਸਕੂਲ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀ. 1969 ਦੇ 28 ਨਿਯਮ - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਯੂ/ਆਰਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 30 - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਥਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਆਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ 28 - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਾਏ ਦਾ ਅੰਤਰ (ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ) - ਮਾਮਲਾ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਆਯੋਜਤ: ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਆਰ. 28 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 30 - ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਗੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ) ਨਿਯਮ, 1969 ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ - ਆਰ. 28 – ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 –

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਕਲਾ। 30. ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ: ਕਲਾ। 30 – ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਰਜਾ – ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ – ਆਯੋਜਿਤ: ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ, ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਰਾਜ-ਵਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਲਾ। 30 – ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਰਜਾ – ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ – ਮਾਪਦੰਡ – ਆਯੋਜਿਤ: ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ (ਭਾਸ਼ਾ) ਇਹ ਖੋਜਣ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ.

ਕਲਾ। 350B - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ - ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ - ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ - ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇਗੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂ/ ਕਲਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 30 (1)

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਤ: 1. ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ) ਨਿਯਮਾਂ, 1969 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ 2008 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 33 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 12] [646-ਸੀ-ਡੀ]

2. 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਸਕੱਤਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਧਾਰ. 7 ਮਈ, 1982 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 4 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਵਾਚਣ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 6 ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਰਾਬਰ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 6 ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਛੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੋਣ, ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 8(3) ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ, ਅਰਥਾਤ ਸਿੱਖਾਂ

ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 13 ਅਤੇ 15] [646-ਈ; 647-ਡੀ-ਐਚ; 648-ਏ-ਸੀ]

3. ਜੇਕਰ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਇੱਕ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਕ) ਨਿਯਮ, 1969 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਨਿਯਮ 28, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰੋ। [ਪਰਾ 23] [655-ਬੀ-ਸੀ]

ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (1973) 4 SCC 225 : [1973] 0 Suppl. SCR 1; ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸੇਂਟ ਜ਼ੇਵੀਅਰਜ਼ ਕਾਲਜ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [1975] 1 SCR 173; ਟੀ.ਐਮ.ਏ. ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2002) 8 ਐਸਸੀਸੀ 481 – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

4. ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਕਿਸੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.4 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਧਰਮ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਆਦਿ ਸਿੱਖ ਸਕਣ। [ਪੈਰਾ 24] [655-ਡੀ-ਈ.]

ਐਨ. ਅੰਮਾਦ ਬਨਾਮ ਐਮਜੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ (1998) 6 SCC 674 : [1998] 1 ਸਪਲ. SCR 453 ; ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਏਜੰਸੀ ਬਨਾਮ ਜੇਮਸ ਮੈਥਿਊ (2017) 15 SCC 595 : [2017] 6 SCR 498 – 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

5. ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 4, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਤੈਅਸ਼ੁਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪਰਾ 26] [657-ਜੀ]

ਓਲਗਾ ਟੇਲਿਸ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (1985) 3 SCC 545 : [1985] 2 Suppl. SCR 51 - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਕੇ.ਐਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2017) 10 SCC 1 : [2017] 10 SCR 569 – 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ। ਚੰਦਨਾ ਦਾਸ (ਮਲਾਕਾਰ) ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।

6. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 350ਬੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਆਰਟੀਕਲ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਸਰੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। [ਪਰਾ 29] [659-C]

7. ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ, ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਰਾਜ-ਵਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਅਰਥਾਤ ਪੰਜਾਬੀ, ਰਾਜ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਜੋ ਕਿ ਬੰਗਾਲੀ ਹੈ, ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਥੇ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸਕੂਲ ਦੀ "ਸਥਾਪਨਾ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੈਰੇ 5(a) ਅਤੇ 5(b) ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ , ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਬੰਗਾਲੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਕਤ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪਾਰਾ 30 ਅਤੇ 31] [659-D-H]

ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [1971] ਸਪਲਾਈ. SCR 688 ; ਟੀ.ਐਮ.ਏ. ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2002) 8 SCC 481 – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲ ਮਿੱਤਲ SLP (C) ਨੰਬਰ 2755/2008 – ਵੱਖਰਾ। ਚੰਦਨਾ ਦਾਸ (ਮਲਾਕਰ) ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (2015) 12 SCC 140 : ਬਾਲ ਪਾਟਿਲ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2005) 6 SCC 690 : [2005] 2 Suppl. SCR 459; ਬ੍ਰਹਮੋ ਸਮਾਜ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (2004) 6 SC 224 : [2004] 2 Suppl. SCR 214 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(2015) 12 SCC 140 ਪੈਰਾ 1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

SLP (C) ਨੰਬਰ 2755/2008 ਪੈਰਾ 8 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[1973] ਸਪਲਾਈ. SCR 1 ਨੇ ਪੈਰਾ 17 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ

(1975) 1 SCR 173 ਪੈਰਾ 18 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

(2002) 8 SCC 481 ਨੇ ਪੈਰਾ 19 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ

[1998] 1 ਸਪਲ. SCR 453 ਪੈਰਾ 25 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2017] 6 SCR 498 ਪੈਰਾ 25 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1985] 2 ਸਪਲ. SCR 51 ਨੇ ਪੈਰਾ 26 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ

[2017] 10 SCR 569 ਪੈਰਾ 26 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1971] ਸਪਲਾਈ. SCR 688 ਨੇ ਪੈਰਾ 30 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ

[2005] 2 ਸਪਲ. SCR 459 ਪੈਰਾ 33 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2004] 2 ਸਪਲ. SCR 214 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 33

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2007 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2858।

2004 ਦੇ CAN ਨੰਬਰ 3863 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 23.09.2004 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2007 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2859।

ਸਿਧਾਰਥ ਭਟਨਾਗਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਦੂਬੇ, ਐੱਸ. ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੰਚਨ ਯਾਦਵ, ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਸ਼ਿਤਾ ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਭੀ ਆਨੰਦ, ਆਦਿਤਿਆ ਸਿੱਧਰਾ, ਮੈਸਰਜ਼। ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਕਲਪ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸੌਮਿਆ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵ. ਸੁਹਾਨ ਮੁਖਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਜਲ ਦਲਾਲ, ਅਮਿਤ ਵਰਮਾ, ਮੈਸ. ਪੀ.ਐੱਲ.ਆਰ. ਚੈਂਬਰਜ਼ ਐਂਡ ਕੰ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡੇਜ਼ੀ ਹੰਨਾਹ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼੍ਰੀਓਸ਼ੀ ਚੈਟਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਨਿਕਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼ੇਖਰ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਟੀ.ਐਸ. ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਠਾਕੁਰ, ਜੇ. ਅਤੇ ਆਰ. ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ. ਚੰਦਨਾ ਦਾਸ (ਮਲਾਕਰ) ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (2015) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 140 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਠਾਕੁਰ, ਜੇ. ਉਸਦੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

"2. ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਪੱਦਾਪੁਕੁਰ ਰੋਡ, ਭਵਾਨੀਪੁਰ, ਕਲਕੱਤਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਸਕੂਲਜ਼, ਕਲਕੱਤਾ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਿਰਫ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਸਕੂਲ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਗੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ), 1969 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਨਿਯਮਾਂ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

3. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 2003 ਦੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰਬਰ 16256 ਅਤੇ 16255 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮਿਤੀ 29-1- ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 2004 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ 28-7-1999 ਤੋਂ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਨਖ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕਰਨ। .

4. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 2004 ਦੇ CANs ਨੰਬਰ 3861 ਅਤੇ 3863 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 23-9-2004 ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ [ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. v. ਸੁਖਬਿੰਦਰ ਕੌਰ, 2004 SCC ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 570 : (2005) 3 CHN 604]। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 28 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਵੇ। ਸਕੂਲ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

5. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਟਾਫ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ

ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਇੱਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 28 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ।

6. ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਪੋਦਾਪੁਕੁਰ ਰੋਡ, ਕਲਕੱਤਾ ਇੱਕ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਕ) 1969?

XXX XXX XXX

8. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 19-4-1976 ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਸਕੱਤਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 33 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੂਲ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਕੂਲ ਇੱਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਸੀ। ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 6-10-1989 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੂਲ

ਦੀ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਜਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 33 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 26 ਅਤੇ 30 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਆਪਣੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਚਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 28, ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

2. ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਠਾਕੁਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"21. ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ. ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਿਯਮ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਅ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਰਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਰੰਟੀ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗਰਾਂਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ 4 ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 26 ਅਤੇ 30 ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ

ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਿਰਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਜੋ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਮਾਣਦੀਆਂ ਹਨ।

22. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਧੀ ਦਾ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXX XXX XXX

24. ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 33 ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ, ਇਹ ਸਵੈ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 28 ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 26 ਜਾਂ 30 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 33 ਵਧੇਰੇ ਖਾਸ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ।

25. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਵੇਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮੂਲੀ ਤਨਖ਼ਾਹ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਸੰਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਏਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

26. ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਜੋ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ

ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਢਾਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ. ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਉਹ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:

"34. ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਫੈਸਲਾ [ਸਟੇਟ ਆਫ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. ਬਨਾਮ ਸੁਖਬਿੰਦਰ ਕੌਰ, 2004 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 570 : (2005) 3 ਸੀਐਚਐਨ 604] ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: (ਸੁਖਬਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕੇਸ [ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. ਬਨਾਮ ਸੁਖਬਿੰਦਰ ਕੌਰ, 2004 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 570: (2005) 3 CHN 604] , SCC ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ ਪੈਰਾ 4) “

4. … ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 33 ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 26 ਅਤੇ 30 ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। "

ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

4. ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਦੋ ਸਨ। ਪੈਰਾ 36 ਤੋਂ 40 ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਸਕੂਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਆਰਟੀਕਲ 30 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, 1969 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਯਮ 28 ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਦੂਜਾ ਤਖ਼ਤੀ ਪੈਰਾ 43 ਅਤੇ 51 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਕੂਲ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 8(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇੱਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 33 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ।

5. ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਭਟਨਾਗਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਠਾਕੁਰ, ਜੇ. ਅਤੇ ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਨਿਯਮ 6, 8(3) ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਸਕੂਲ ਦੀ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਯਮ ਦੇ 28 ਅਤੇ 33, ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਲਈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ. ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ 7 ਮਈ, 1982 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ 6 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ 2008 ਤੋਂ, ਨਿਯਮ 32(c) ਨੂੰ ਹੁਣ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"32. ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ - ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ -

xxx xxx xxx

(c) ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 (1996 ਦਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਐਕਟ XVI) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (c) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ;

xxx xxx xxx

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ :- ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੰਕੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ;

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਨਿਯਮ 33 ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਫਿਰ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(c) ਰਾਹੀਂ ਲੈ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ - ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, -

xxx xxx xxx

(c) “ਘੱਟਗਿਣਤੀ”, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਮੁਸਲਿਮ, ਈਸਾਈ, ਸਿੱਖ, ਬੋਧੀ, ਜਾਂ ਜੋਰੋਸਟ੍ਰੀਅਨ (ਪਾਰਸੀ) ਵਰਗੇ ਧਰਮਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ -

(i) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਫਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਐਕਟ, 1992 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ .

(ii) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 29 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ;

ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰਣੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਸਕੂਲ ਇੱਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਸੀ, ਇਸ 'ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਨਿਯਮ 28 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ ਕਿ ਸਕੂਲ ਇੱਕ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਸੰਸਥਾ, ਤੱਥ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਸਕੂਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਭਟਨਾਗਰ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੂੰਜਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਲਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਕੂਲ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੈਗੂਲਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

8. ਸ਼੍ਰੀ ਸੌਮਿਆ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨੇ ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 350ਬੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਹਿੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 18 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਲ ਮਿੱਤਲ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2755/2008 , 2010 ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

9. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸਥਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10. ਹੁਣ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ) ਨਿਯਮਾਂ, 1969 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 6 ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“6. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ:

ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ:-

(i) ਨਿਯਮ 6A ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾਪਕ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ;

(ii) ਇੱਕ ਲਾਈਫ ਮੈਂਬਰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਨਿਯਮ 6A ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ;

(iii) ਛੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਇੱਕ ਗਰਲਜ਼ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ 11ਵੀਂ ਅਤੇ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਐਕਸ-ਕਲਾਸ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੋਣਗੇ। ਜੂਨੀਅਰ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨਿਯਮ 6A ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ;

(iv) ਨਿਯਮ 6A ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (i) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ (ਸਹਿਯੋਗ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ);

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਥਾਨਕ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਉਕਤ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹੋਵੇਗਾ;

(v) ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਕਾਉਂਸਿਲ ਆਫ਼ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਐਕਸ-ਕਲਾਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਜਮਾਤਾਂ (11ਵੀਂ ਅਤੇ 12ਵੀਂ) ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਤਿੰਨ ਅਧਿਆਪਨ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਅਧਿਆਪਨ ਅਮਲਾ। ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਅਧਿਆਪਨ ਸਟਾਫ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰ, ਨਿਯਮ 6ਏ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (i) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ;

(vi) ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(vii) ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁਖੀ (ਅਹੁਦਾ)।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 8(3) ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ: “8. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਜਾਂ ਐਡ-ਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ;

xxx xxx xxx

(3) ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਠਨ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਅਧਿਆਪਨ ਅਮਲੇ, ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ। ਇਸ ਤਰਫ਼ੋਂ, ਨਿਯਮ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (iii), ਧਾਰਾ (v) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (vi) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸਕੂਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ

ਵਿੱਚ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ, ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਜਾਂ ਐਡ-ਹਾਕ ਕਮੇਟੀ, ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕੇਸ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।" ਨਿਯਮ 28(1)(i), ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"28. ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - (1) ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਸਕੀਮ ਜਾਂ ਪੇ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ, ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ -

(i) ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਖੇਤਰੀ ਸਕੂਲ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ 'ਤੇ, ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਜੇਕਰ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ 'ਤੇ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮੰਗੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ;

ਨਿਯਮ 32 ਅਤੇ 33 ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"32. ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ - ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਸੇਂਟ ਥਾਮਸ ਸਕੂਲ ਐਕਟ, 1923 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। (1923 ਦਾ ਬੰਗਾਲ ਐਕਟ XII) ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

33. ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 26 ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 30 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ, ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

11. ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ 29 ਅਗਸਤ, 2008 ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਨਿਯਮ 33 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

12. ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ 2008 ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 30 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਠਾਕੁਰ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

13. ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਸਕੱਤਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੈਰਾ 5(a) ਅਤੇ 5(b) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"5. ਉਕਤ ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

(ਓ) ਸਾਲ 1932 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਮੌਕੇ ਮਿਲੇ। ਸੁਖਾਵੇਂ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ, ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ।

(ਅ) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1930 ਵਿੱਚ, ਮਰਹੂਮ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸੰਤ ਮਸਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 573, ਪੱਦੋਪੁਕੁਰ ਰੋਡ, ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 20 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸੀ। 1932 ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਉਸ ਸਕੂਲ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿਚ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ 16, ਪੱਦਾਪੁਕੁਰ ਰੋਡ, ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਕਲਕੱਤੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਫੌਰੀ ਲੋੜ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮਤਾ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਯੋਗ ਇਮਾਰਤ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਜਸੇਵੀ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਸਖ਼ਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨੰਬਰ 75, ਬਕੁਲ ਬੇਗਲ ਰੋਡ, ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 1 ਨਵੰਬਰ 1933 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਬੀ.ਆਰ. ਸਿੰਘ, ਪੂਰਬੀ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ.

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਨੂੰਕਾ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਇਸ ਉੱਦਮ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਇਆ।"

14. 7 ਮਈ, 1982 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 4 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

1. ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ (ਆਂ) :-

(i) ਬਾਰਾ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ 1 (ਇਕ)

(ii) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ 1 (ਇਕ)

(iii) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਕੁਟੀਆ 1 (ਇੱਕ)

2. ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ (ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ) 4

3. ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਅਧਿਆਪਕ ਸਟਾਫ ਦੇ ਮੈਂਬਰ (ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ) 4(3+1)

4. ਪੀ.ਆਈ.ਈ. (ਸੋਧੇ ਨਿਯਮਾਂ 1 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

5. ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁਖੀ (ਅਹੁਦਾ) 1

6. ਵਿਭਾਗੀ ਨਾਮਜ਼ਦ 1

15. ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 6 ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਤਿੰਨ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਰਾਬਰ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਛੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 8(3) ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ, ਅਰਥਾਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

16. ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 30(1) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"30. ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ - (1) ਸਾਰੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

17. ਕੇਸ਼ਵਾਨੰਦ ਭਾਰਤੀ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (1973) 4 SCC 225 ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਲਟ, ਜੇ. ਅਤੇ ਗਰੋਵਰ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 30(1) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“535-ਏ – ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 6 ਮਈ, 1946 ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੈਬਨਿਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ; ਜਨਰਲ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ। ਆਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜੋ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਸਨ। ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ, ਕਬਾਇਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਸਿਰਫ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ: (1) ਸੱਤਾ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਧੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ (2) ਉਚਿਤ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਮਤੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ, 1947 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਵਰਗਾਂ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਸਿੱਖ, ਈਸਾਈ, ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪਾਰਸੀ, ਐਂਗਲੋ-ਇੰਡੀਅਨ, ਆਦਿਵਾਸੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਕਿ 11 ਮਈ, 1949 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਾ ਦਿਲੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਦੇਖੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ

ਸਾਂਝੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

18. ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਖੰਨਾ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸੇਂਟ ਜ਼ੇਵੀਅਰਜ਼ ਕਾਲਜ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (1975) 1 SCR 173 ਵਿੱਚ ਜੇ.

“ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 30 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਘੇਰੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਧਰਮ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੌਮ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੂਲ ਜਨਮਤ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਧਾਗਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ, ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮੋਜ਼ੇਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਛਾਪ ਛੱਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸੰਸਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਲ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗਿਆਂ ਅਤੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋਮਲੈਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਇੱਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰਤਾ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਯੋਜਨ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ. ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਚਾਰਟਰ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੇ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ

XXX XXX XXX

ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦਾਰ, ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ ਪਹੁੰਚ ਝਲਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ... ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵੀ ਓਨੇ ਹੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜਿੰਨੀਆਂ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਸੇ ਹੀ ਉਦਾਰ, ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 29 ਅਤੇ 30 ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਓਨੀ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸਭਿਅਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਸ ਲਈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਕੈਥੋਲਿਕਤਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸੂਚਕਾਂਕ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਤਕਰੇ ਜਾਂ ਦਮਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ” (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19. ਟੀ.ਐਮ.ਏ. ਵਿੱਚ ਕਾਦਰੀ, ਜੇ. ਦੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2002) 8 SCC 481 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"301. ... ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆਤਮਕ ਵਿਤਕਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। , ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ (4) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (4) ਅਤੇ (4-ਏ) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ. ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਚੋਣ ਮੰਡਲੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ, ਧਾਰਾ 25, 26 ਅਤੇ 28 ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਪੇਸ਼ੇ, ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਨੁਛੇਦ 29

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਿਪੀ ਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਰੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 30 ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਧੂ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 30(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ - ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ - ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੰਵਿਧਾਨ (ਚੌਲੀਵੇਂ) ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 30 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (1-ਏ) ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਘਨ ਪਵੇ। ਸੇਂਟ ਜੋਸਫ਼ ਕਾਲਜ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(2002) 1 ਐਸਸੀਸੀ 273] ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਧਾਰਾ (1-ਏ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: (ਐਸਸੀਸੀ ਪੀ. 278, ਪੈਰਾ 7)

“7. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਰਟੀਕਲ 30 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰਟੀਕਲ 31 ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਰਟੀਕਲ 30 ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਬੰਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

20. ਸੇਂਟ ਜ਼ੇਵੀਅਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 7:2 ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 33-ਏ(1)(ਬੀ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੋਧ) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ, 1972, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33-ਏ(1)(ਬੀ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

“33-ਏ. (1) ਗੁਜਰਾਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1972 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਕਾਲਜ (ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ 'ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) -

XXX XXX XXX

(ਅ) ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕਾਲਜ ਦੀ ਇੱਕ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-

(1) ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਅਤੇ

(2) ਕਾਲਜ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਅਮਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ। "

21. ਰੇ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ (ਪੰਨੇ 194 ਅਤੇ 196 ਦੇਖੋ)। ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ:

“ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33-ਏ(1)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਅਭਿਆਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33-ਏ (1) (ਬੀ) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33-ਏ(1)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕਾਲਜ ਦੀ ਇੱਕ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਭਰਤੀ, ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੀ ਅਤੇ, ਕਾਲਜ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਅਮਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੁਖੀ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 33-ਏ(1)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਇਸ ਲਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ

ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 30(1) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗੀ।

22. ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੰਨਾ, ਜੇ.

"ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੱਟਾ ਜੋ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 30(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਅਯੋਗ ਹੈ। . ਬੇਸ਼ੱਕ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਲਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਵੀਟੋ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਅਧਿਆਪਕ। ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੇਵ. ਫਾਦਰ ਡਬਲਯੂ. ਪ੍ਰੋਸਟ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 48-ਏ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ. ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ, ਸੇਵਾ ਸਮਾਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਲਜ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਗਨ ਮੋਹਨ ਰੈਡੀ, ਜੇ. ਨੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 33-ਏ(1)(ਬੀ) ਨੂੰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਥਿਊ, ਜੇ. ਅਤੇ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. ਦੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੁਣੇ ਗਏ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

: “ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਲਹਿਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਵੱਕਾਰ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਕਿ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਨ ਸਟਾਫ. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਚੋਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।”

23. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਇੱਕ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਕ) 1969 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 28, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

24. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ? ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਕਿਸੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ, ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 40 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਜੇ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਧਰਮ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਆਦਿ ਸਿੱਖ ਸਕਣ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਹੁਣ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

25. ਐਨ. ਅੰਮਾਦ ਬਨਾਮ ਐਮਜੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ (1998) 6 SCC 674 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ:

“12. ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਕੂਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲਾ ਸਕੂਲ ਹੀ ਰਹੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰੇ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰੇ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"30. (1) ਸਾਰੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

13. ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸਕੂਲ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਇੱਕ ਤੱਥਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਖੁੱਲੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਕੂਲ 2-8-1994 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਕੂਲ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਏਜੰਸੀ ਬਨਾਮ ਜੇਮਸ ਮੈਥਿਊ (2017) 15 SCC 595 ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“7. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐਨ. ਅੰਮਾਦ ਬਨਾਮ ਐਮਜੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ [ਐਨ. ਅੰਮਾਦ ਬਨਾਮ ਐਮਜੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, (1998) 6 SCC 674 : 1 SCEC 732] ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਜੋ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ.

xxx xxx xxx

10. ਅਧਿਆਇ IV ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11(f) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"11. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ।-ਹਾਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ-

(a) ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਬੀ) ਕਿਸੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ, ਸੂਓ ਮੋਟੂ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ। ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਾ;

(c) ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਂਝੀ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ;

(d) ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੋ;

(e) ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਪਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ;

(f) ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ;

(g) ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ (h) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ, ਇਤਫਾਕਿਕ ਜਾਂ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨਾ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

11. ਇਸ ਲਈ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਫਾਰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਐਕਟ, 2004 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

26. ਅਸੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਹੋਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ (ਵੇਖੋ ਸੇਂਟ ਜ਼ੇਵੀਅਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਸਫ਼ਾ 260 ਤੋਂ 262 ਪ੍ਰਤੀ ਮੈਥਿਊ, ਜੇ.; ਓਲਗਾ ਟੇਲਿਸ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, (1985) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 545

ਅਤੇ 569 ਤੋਂ 571 ਤੱਕ.) ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇ.ਐਸ. ਪੁੱਟਾਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2017) 10 SCC 1, ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੂੰਜਿਆ ਹੈ:

“126. ਬਹਿਰਾਮ ਖੁਰਸ਼ੀਦ ਪੇਸੀਕਾਕਾ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਸਟੇਟ (1955) 1 SCR 13: AIR 1955 SC 123: 1955 Cri LJ 215, ਮਹਾਜਨ, C.J ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਟਾਮਬਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ। ਇਸਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ। ਭਾਗ III ਦੁਆਰਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਪਕ ਪਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹਾਜਨ ਸੀ.ਜੇ., ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ (ਏਆਈਆਰ ਪੰਨਾ 146, ਪੈਰਾ 52 : ਐਸਸੀਆਰ ਪੰਨਾ 653- 54)

"52. ... ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਣਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਣਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਹੈ। ; ਵਿਚਾਰ, ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ; ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ। ਇਹ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

27. ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

28. ਸ਼੍ਰੀ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨੇ ਧਾਰਾ 350ਬੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਕਤ ਲੇਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"350 ਬੀ. ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ

(1) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ।

29. ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਆਰਟੀਕਲ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਸਰੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

30. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1971) Supp. ਐਸਸੀਆਰ 688, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਦੇਖੋ ਪੰਨਾ 696)। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਗਿਆਰਾਂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਟੀ.ਐਮ.ਏ. ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) (ਪੰਨੇ 552, 553 ਅਤੇ 587 ਦੇਖੋ)।

31. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਅਰਥਾਤ ਪੰਜਾਬੀ, ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਾਜ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਜੋ ਕਿ ਬੰਗਾਲੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਸਕੂਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਥੇ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਸਕੂਲ ਦੀ "ਸਥਾਪਨਾ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ 19 ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੈਰੇ 5(a) ਅਤੇ 5(b) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976. ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਬੰਗਾਲੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਕਤ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ. ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

32. ਕੰਧ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ, ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਿਤੀ 18

ਨਵੰਬਰ, 2010 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

33. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 17 ਦਸੰਬਰ, 2007 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਨਿਯਮ, ਫੀਸ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣਾ) ਅਧੀਨ ਦੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।) ਐਕਟ, 2006, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਾਲ ਪਾਟਿਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2005) 6 SCC 690 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋਵੇਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ, 18 ਨਵੰਬਰ, 2010 ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ ਬ੍ਰਹਮੋ ਸਮਾਜ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, (2004) 6 ਐਸਸੀ 224 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਚੁਣੌਤੀ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(ਜੀ) 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

34. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਠਾਕੁਰ, ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਸਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ, ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ

ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate